

Rakkautta ja anarkiaa alkaa,
Pohjoismaiden valiot esillä

Pakenevien nuorten angst vs. kuolevan äidin tahto

Tänään alkavilla Rakkautta ja anarkiaa -eloku-
vafestivaaleilla pääsevät esiin myös vuoden parhaan pohjoismaisen elokuvan palkinnosta kilpai-
levat ehdokkaat.

Kansalliset esiraadit ovat valinneet loppusuo-
ralle yhden elokuvan kustakin Pohjoismaasta. Suomen ehdokas on viime vuoden parhaana koti-
maisena Jussi-gaalassa palkittu **Jukka-Pekka Valkeapää**. He ovat paenneet. Demokraatti ar-
vioi tällä sivulla neljä muutakin ehdolle pääsnyttä elokuvaa ja ennustaa, kelle palkinto menee.

Pohjoismaiden neuvoston elokuvapalkinto jaettiin ensimmäisen kerran Pohjoismaiden neu-
voston 50-vuotisjuhlan yhteydessä 2002, mutta se vakiintui vuosittaiseksi käytännöksi vasta vuo-
desta 2005 alkaen. Voittaelokuva saa palkinto-
summana 350 000 Tanskan kruunua (noin 47 000

euroa), joka jaetaan tasan elokuvan käsikirjoitta-
jalle, ohjaajalle ja tuottajalle.

Suomalainen elokuva on voittanut palkinnon vain kerran: **Aki Kaurismäen** Mies vailla men-
neisyyttä sai tunnustuksen vuonna 2002. Viime vuonna ehdolla oli **Pirjo Honkasalon** Betoniyo, mutta voiton vei islantilainen Hevosista ja miehistä.

Tänä vuonna palkinto luovutetaan Reykjaviki-
kissa 27. lokakuuta samaan aikaan kirjallisuus-
palkinnon, lasten- ja nuorten kirjallisuuspalkin-
non, musiikkipalkinnon ja luonto- ja ympäristö-
palkinnon voittajien kanssa.

Rakkautta ja anarkiaa esittää yli sata pitkää elo-
kuvaa ja jatkuu aina ensi viikon loppuun saakka.

Rane Aunimo
Demokraatti

Kissanpäivät

Elokvien ystäville alkavat kym-
menen päivää ovat vuoden parhaat. Rakkautta ja anarkiaa vyöryt-
tää valkokankaille toistasataa elo-
kuvaa maailmalta. Kukaan ei ehdi
ja jaksaa katsoa kaikkea, mikä kiin-

nostaisi. Ja se on hyvä asia. Tarjon-
taa riittää.

Demokraatin perinteinen ennak-
kopaketti keskittyy tänä vuonna pohjoismaisiin elokuviin. Se nyt
vain tuntui sopivalta.

Moni festivaaleilla nähtävä elo-
kuva tulee myös normaaliin teatte-
rilevitykseen. Niitä käsittelen siis
myöhemmin.

Nautinnollisia elokuvapäiviä. Ja
voimia, tarvitsette niitäkin.

Kommentti

Rane Aunimo rane.aunimo@demari.fi

Fúsi on lempeä jätti elokuvassa Virgin Mountain.

Mutta mitä tapahtui boheemeille elokuvassa Gentlemen?

Perheenisä pakenee maastoon elokuvassa Out of Nature.

Dagur Kári: Virgin Mountain (Islanti)

Lempeät jätit lukeutuvat niin draama-,
komedia- kuin animaatioelokuvankin va-
kiohahmoin, joten parrakkaan **Gunnar Jónssonin** esittämä Fúsi ei ole poikkeus.
Lihavuudestaankin työpaikkakiusattu, las-
ten peleistä kiinnostunut aikamiespoika elää äitinsä helmoissa vielä nelikymppise-
näkin. Hänen ainoa ystävänsä on nuori naa-
purintyttö, mikä herättää hämmennystä.
Rakkauselämässä näkyy valoa, kun tans-
sia harrastava Alma astuu hänen autoonsa.
Pienen saarivaltion tunnetuimpiin ohjaaja-
nimiin lukeutuva **Dagur Kári** ei keksi pyö-
rää uudelleen, mutta lämmin ote hyljeksit-
tyyn erakkoon koskettaa. Toisin kuin ame-
rikkalaisessa viihteessä, Fúsin ylipaino ja
avuttomuus ei ole naurun paikka perinteisen dialogin.
Kuvaus itsetunnon kehittymisestä ja oman
tien löytämisestä koskettaa, vaikka juonen
kuljetus onnahteleekein paikoin.

Mikael Marcimain: Gentlemen (Ruotsi)

Ehdolle päässeistä elokuvista Ruotsin eh-
dokas haukkaa liian suuren palan. Ohjaaja
sai nimeä Suomenkin teattereissa levite-
tystä 1970-luvun lopun kiistellystä ajanku-
vasta *Call Girl* (2012), joka sivuaa tunnettu-
jen poliitikkojen sekaantumista prostituu-
tioon. Uutuus, taidokkaasti jälleen luodusta
sukupolvikuvauksesta huolimatta, jää seka-

vaksi yritykseksi kuvata elämänvalheita. Näkö-
kulmahenkilönä toimiva kirjailija muistelee pa-
perille kotitalonsa tapahtumia ja siellä asunei-
den taiteilijaveljesten katoamisia. Henkilöitä,
käänteitä ja mysteereitä riittää kahteenkin elo-
kuvaan, mutta teoksen päämääristä puhuminen
on vaikeaa. Ehkä elokuvasta tehty vielä pidempi
televisiosarja avaa tavoitteita paremmin.

Ole Giæver: Out of Nature (Norja)

Norjalaiset elokuvat näyttävät usein juuri tältä:
mitä arkisimmat asiat ovatkin hiukan absurdeja ja
huvittavia. Out of Nature on näkökulmasta riip-
puen hauska tai vähän pelottava. Ruuhkavuosia
elävä perheenisä pakenee omaa ahdistustaan erä-
retkelle maastoon. Ulos tuulettumaan pääsevät
kropan lisäksi miehen ajatusmaailma ja tunnelu-
kot. Tajunnanvirta korvaa perinteisen dialogin.
Ohjaaja-käsikirjoittaja panee itsensä likoon myös
näyttelijänä. Rooli hylkii kunnioitusta. Sarkasti-
set ja usein osuvat huomiot miehisyiden pohja-
vireistä kannattelevat leikkisää kerrontaa, joka ei
teeskentele säällistä esittävästä Martinista san-
karia. Silti hänen eksistenssiongelmansa vaikut-
tavat tyypistyvän hiukan laiskasti lähinnä seksu-
aaliseksi turhautumiksi.

Bille August: Silent Heart (Tanska)

Maailmankuulun veteraani-ohjaajan uutuus kertoo
maalaiskartanoon viikonlopuksi sulkeutuvan per-
heen parantumattomasti sairaan äidin toiveesta

Suku syö
ja suree
elokuvassa
Silent Heart.

Tyttö
karkuteillä
elokuvassa
He ovat
paenneet.

kuolla ja hänen aikuisten tyttäriensä reakti-
oista vanhempiensa yhdessä sopimaan rat-
kaisuun. Se on eräänlaista jatkoa Alzheimerin
tautia kuvaavalle elokuvalle Lauulu Martinille
ja myös edellisen ohjaajan paluuta parrasva-
loihin. Kolmen sukupolven kohtaaminen ki-
peän päätöksen edessä nähdään ennen kaik-
kea jäljellejäävien tragediana. Urhea äiti ha-
luu järjestää asiat kuntoon muiden selviyty-
mistä ajatellen. **Bille August** kuvaa lähdön
odotusta tavattoman lämpimästi. Humaani
näkökulma kiistelyyn aiheeseen vetoaa
tunteeseenkin sen verran sävykkäästi, että
iltaruskon teos on ykkössuosikki voittajaksi.

JP Valkeapää: He ovat paenneet (Suomi)

Olen iloinen, että kokeellisempaa ja kunnian-
himoisempaa uutta kotimaista edustava teos
on Suomen edustajana, semminkin kun Suo-
men edustajaksi Oscar-kilpaan valittiin paljon
perinteisempi **Klaus Härön** Miekkailla. Ar-
vostelin Valkeapään elokuvan tässä lehdessä
viime lokakuussa. Todetaan tässä yhteydessä
vain ilmeisin: **JP Valkeapää** on kiistatta poik-
keuksellinen ohjaaja 2000-luvun kotimaisessa
fiktioelokuvassa välitellessään kompromisseja
ja muotivirtauksia. Tässä ehdokasjoukossa se
erottuu pessimistisessä angstissaan ja kau-
niissa julkeudessaan: lajityyppijaoista viis
veisaavana realistisena fantasiana. Palkintoon
se ei aivan taida riittää, vaikka ihailijoitakin
löytyy.